

Якраз упродовж останніх ста років ми послуговувались усім тим, що кальковане, та не рідними словами, як ось:

- ГЛІТНО
- ЗАВІЗНО
- ЗАГУСТО.

І ще нас десятиріччями переконували, що в українській мові лише **256 тисяч слів**. Це сумнозвісний одинадцятитомовий совецький словник української мови (СУМ). А їх, насправжки, понад **1 000 000!** Бо ж коли ви востаннє вживали ці слова:

- ВІДДАЛЕКИ
- ВІДДАЛІК
- ВІДДАЛЯ
- ЗОДАЛІК
- ОПОДАЛЬ
- ОПОДАЛЕЧКИ
- ОПОДАЛІК.

Та ба більше, маємо невивчені діалекти, перлини народної мови, авторські новотвори, а також безліч слів, які десятиріччями таврували як «застарілі». І жодна «влада» не каже нам про те, що українська **27-ма** за числом носіїв з-поміж **6 900 мов** у світі. А ще каліновою спілкується понад **50 мільйонів** людей в Україні та за її межами.

А найголовніше, нема жодної людини в Україні, яка б не розуміла української, чи не вміла б нею розмовляти!

*З великим пошанівком до відданих читальників,
Тарас Береза*

-А-

АБІДЕ¹ кальк. де б то не було, де попало, лиш би де, у будь-якому місці, де доведеться.

АБІКОЛИ² кальк. коли б то не було, коли попало, у будь-який момент, у будь-який час, коли завгодно.

АБІКУДИ³ кальк. куди-небудь.

АБІХТО⁴ кальк. хто попало, хто-небудь.

АБІЧИЙ кальк. чий би то не був.

АБІЩО⁵ кальк. бабині казки.

¹ б'удь-де, байдуже де, де-б'удь, де-небудь, де хочеш, куди попадай, хай де, хай де буде, хай там де, хоч би де, хоч де.

² б'удь-коли, коли-б'удь, коли-небудь, коли припаде, коли хочеш, колись, хай коли, хай там коли, хоч коли.

³ байдуже куди, бозна-куди, куди-будь, куди-небудь, куди-хотя, кудись, невідь-куди, світ за́бчі, хай куди, хоч куди, хтозна-куди.

⁴ байдуже хто, будь-хто, хай там хто, хоч хто, хто-б'удь, хто-небудь, хто завгодно, хтось.

⁵ бозна-що, лихо зна що, казна-що, коцюба кудкудакала, помелó яйце знесло, масляні вишкварки, Мотрині яйця, на вербі груші, на терні помаранчі, на вербі груші ростуть, на осіці кислиці, а на сосні яблука, на городі бузина, а в Києві дядько, на Поділлю хліб по кіллю, а ковбасами хлів городять, не горіло, не боліло, – давай, бабо, хоч поліно, небиліці про Івана, невідь-що, нерозбері-бері, ні в тин ні в ворота що, ні до ладу, ні до прикладу що, ні до ладу, ні до складу що, ні ладу, ні полáду з чим, ні пришити, ні прилатати чого, півтора людського, позаторішні вишкварки, помелó яйце знесло, пришій кобілі хвіст, рябї кобіли сон, сирено, маслено – корова ожеребилась, сім верст до небес, і все пішки, сім мішків гречаного Гаврила, сокіра пливé, топоріще втонúло, соловéй у лісі ревé, а ведмідь щéбече, сорóка з плóту, а дéсять на її місце, сорóки колбдязь переверну́ли, телевéні-белевéні, щось у помéні, телéнь, телéнь, бов!, тéнде-рéнде з ма́ком, тинди-ринди, зáвтра Вели́кдень, тогó й в стúпі не втовчéш, тринди-ринди, з ма́ком борщ, Химині кúри, хтозна-що, чóртзна-що, чортибáтька-що; ялeсь, шéлeсь, блeсь.

АБИЯК¹ *зробити що, кальк. без душі зробити що, з гріхом навпіл зробити що, лівою ногою зробити що, на швидку руку зробити що, спустивши рукави зробити що, через пень-колоду зробити що, як попало зробити що, як-будь зробити що, як-небудь зробити що.*

АБИЯК² *кальк. будь яким способом, у будь-який спосіб.*

АБИЯКИЙ *кальк. який-небудь.*

АБОЩО *кальк. чи щось подібне, чи щось в тому роді, чи щось в тому дусі.*

АВЖЕЖ³ *кальк. вот іменно, у тому-то й справа, а як же, ще би, само собою розуміється, само по собі розуміється, само собою зрозуміло.*

АКТУАЛЬНІШИЙ *кальк. більш актуальний.*

АНИСКІЛЕЧКИ *кальк. всього нічого.*

АНИСКІЛЕЧКИ *кальк. зовсім не.*

АНИТРІШКИ *кому, що, кальк. ні в одному оці кому, що.*

АНИТРОХИ *кальк. зовсім не.*

АНИТРОХИ *кальк. ні на волосину.*

АНИЧИЧІРК *кальк. ні гу-гу.*

АНИЧОГО *кальк. зовсім нічого*

АНИЯК⁴ *кальк. жодним чином, ніяким чином.*

АТ! *кальк. ось іще.*

АТОЖ⁵ *кальк. вот іменно, у тому-то й справа, а як же, ще би, само собою розуміється, само по собі розуміється, само собою зрозуміло.*

¹ *абі-то, абі робилося що, з бідюю зробити що, з тяжкою бідюю зробити що, казна- як зробити що, косо-криво, абі живо, ледве-ледве зробити що, на галай-балай зробити що, на сміх зробити що, на хибив-трафив зробити що, наче не своїми руками зробити що, стук грюк, абі з рук, сяк-так зробити що, так-сяк зробити що, так-сяк на косяк, тень-тень, абі день, хай як зробити що.*

² *як-будь.*

³ *авжеж-то, адже ж, атож пак, атож-то, ба так, еге ж, не то ж бо то й що, отож-бо, отож-бо й вонó, отож бо й шту́ка, що, отож-то, отож-то й вонó, отож- то й є, саме так, тим то й ба, то ж бо то й є, то ж то й вонó, то ж то й є, ще б пак.*

⁴ *аж ніяк.*

⁵ *авжеж-то, адже ж, атож пак, атож-то, ба так, еге ж, не то ж бо то й що, отож-бо, отож-бо й вонó, отож бо й шту́ка, що, отож-то, отож-то й вонó, отож- то й є, саме так, тим то й ба, то ж бо то й є, то ж то й вонó, то ж то й є, ще б пак.*

АЯКЖЕ¹ *кальк. вот іменно, у тому-то й справа, а як же, ще би, само собою розуміється, само по собі розуміється, само собою зрозуміло.*

АЯКЖЕ!² *кальк. шукай дурня!, знайшов дурня!, нема дурних!*

¹ *авжеж-то, адже ж, атож пак, атож-то, ба так, еге ж, не то ж бо то й що, отож-бо, отож-бо й вонó, отож бо й шту́ка, що, отож-то, отож-то й вонó, отож- то й є, саме так, тим то й ба, то ж бо то й є, то ж то й вонó, то ж то й є, ще б пак.*

² *бачили дурних!*

-Б-

БАГАТЕННИЙ кальк. надзвичайно багатий.

БАГАТОМОВНИЙ хто¹, кальк. язик без кісток у кого.

БАГАТОСЛІВНИЙ хто², кальк. язик без кісток у кого.

БАГАТЮЩИЙ кальк. надзвичайно багатий.

БАЗІКА хто³, кальк. язик без кісток у кого.

БАЗІКАЛО хто⁴, кальк. язик без кісток у кого.

БАЗІКЛІВНИЙ хто⁵, кальк. язик без кісток у кого.

БАЗІКУВАТИЙ хто⁶, кальк. язик без кісток у кого.

БАЙДИКУВАТИ⁷ кальк. бити баклуші, валяти дурака, лежати на боці.

¹ з довгим язиком хто, змію заговорить хто, легкий на слово хто, лепетливий язик у кого, сорочин хвіст у кого, щедрий на слова хто, як баба базарна хто.

² з довгим язиком хто, змію заговорить хто, легкий на слово хто, лепетливий язик у кого, сорочин хвіст у кого, щедрий на слова хто, як баба базарна хто.

³ з довгим язиком хто, змію заговорить хто, легкий на слово хто, лепетливий язик у кого, сорочин хвіст у кого, щедрий на слова хто, як баба базарна хто.

⁴ з довгим язиком хто, змію заговорить хто, легкий на слово хто, лепетливий язик у кого, сорочин хвіст у кого, щедрий на слова хто, як баба базарна хто.

⁵ з довгим язиком хто, змію заговорить хто, легкий на слово хто, лепетливий язик у кого, сорочин хвіст у кого, щедрий на слова хто, як баба базарна хто.

⁶ з довгим язиком хто, змію заговорить хто, легкий на слово хто, лепетливий язик у кого, сорочин хвіст у кого, щедрий на слова хто, як баба базарна хто.

⁷ баглаї бити, баглаї годувати, байди бити, байдики бити, боки об'їжувати, бѣмки бити, бурлаї бити, в'їнути на пні, вигриватися на печі, гандри бити, гўлі правити, ганяти вітра по світу, ганяти собак, геть нічого не робити, горішки бити, горобцям дўлі давати, гави ловити, даремно хліб їсти, коту пўзо чўхати, лѣдаря празнувати, лѣжнем лежати, лѣжні справляти, лѣжня бити, мѣрно харч переводити, марнувати життя, пуститися в лѣдащо, сїдні справляти, сїм вихідних на тїжні мѣти, сїм недїль на тїжні справляти, собак ганяти, тинятися без дїла, ханькї м'їти.

БАЙДУВАТИ¹ кальк. бити баклуші, валяти дурака, лежати на боці.
БАЙДУЖЕ кальк. не бїда, нічого страшного, та нічого, без проблем, нїяких проблем.

БАЙДУЖЕ² кому, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення хто, забив на все хто, наплювати на все кому.

БАЙДУЖЕ кому, що, до чого, кальк. все одно, все рівно, без різниці, дїла немає кому, до чого, не представляє інтересу для кого, що.

БАЙДУЖЕ що кальк. це залишається поза увагою.

БАЙДУЖЕ³ кому, до чого, кальк. немає дїла кому, до чого, нуль на масу хто, на що, по боку кому, що, до лампочки кому, що.

БАЙДУЖИЙ⁴ хто, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення хто, забив на все хто, наплювати на все кому.

БАЙДУЖІСІНЬКИЙ⁵ хто, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення хто, забив на все хто, наплювати на все кому.

БАЙДУЖІСІНЬКО⁶ кому, до чого, кальк. немає дїла кому, до чого, нуль на масу хто, на що, по боку кому, що, до лампочки кому, що.

БАЙДУЖІСІНЬКО⁷ кому, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення хто, забив на все хто, наплювати на все кому.

БАЙДУЖКИ⁸ кому, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення хто, забив на все хто, наплювати на все кому.

¹ баглаї бити, баглаї годувати, байди бити, байдики бити, боки об'їжувати, бѣмки бити, бурлаї бити, в'їнути на пні, вигриватися на печі, гандри бити, гўлі правити, ганяти вітра по світу, ганяти собак, геть нічого не робити, горішки бити, горобцям дўлі давати, гави ловити, даремно хліб їсти, коту пўзо чўхати, лѣдаря празнувати, лѣжнем лежати, лѣжні справляти, лѣжня бити, мѣрно харч переводити, марнувати життя, пуститися в лѣдащо, сїдні справляти, сїм вихідних на тїжні мѣти, сїм недїль на тїжні справляти, собак ганяти, тинятися без дїла, ханькї м'їти.

² кїсло в борщ кому, мѣє все в носї хто, не обхѣдить кого, що, не цїкавить кого, що, нї гїрко нї сѣлодко кому, нї жѣрко нї хѣлодно кому, хоч би бровою моргнўв хто.

³ як до стовпѣ кому, що, як об стїну горѣхом кому, що.

⁴ кїсло в борщ кому, мѣє все в носї хто, не обхѣдить кого, що, не цїкавить кого, що, нї гїрко нї сѣлодко кому, нї жѣрко нї хѣлодно кому, хоч би бровою моргнўв хто.

⁵ кїсло в борщ кому, мѣє все в носї хто, не обхѣдить кого, що, не цїкавить кого, що, нї гїрко нї сѣлодко кому, нї жѣрко нї хѣлодно кому, хоч би бровою моргнўв хто.

⁶ як до стовпѣ кому, що, як об стїну горѣхом кому, що.

⁷ кїсло в борщ кому, мѣє все в носї хто, не обхѣдить кого, що, не цїкавить кого, що, нї гїрко нї сѣлодко кому, нї жѣрко нї хѣлодно кому, хоч би бровою моргнўв хто.

⁸ кїсло в борщ кому, мѣє все в носї хто, не обхѣдить кого, що, не цїкавить кого, що, нї гїрко нї сѣлодко кому, нї жѣрко нї хѣлодно кому, хоч би бровою моргнўв хто.

БАЙДУЖЛИВО¹ кому, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення *хто*, забив на все *хто*, наплювати на все *кому*.

БАЙДУЖНО² кому, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення *хто*, забив на все *хто*, наплювати на все *кому*.

БАЙДУЖО³ кому, до чого, кальк. проявляє наплювательське відношення *хто*, забив на все *хто*, наплювати на все *кому*.

БАЙЧАР *хто*⁴, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛАГУР *хто*⁵, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛАКЛІВИЙ *хто*⁶, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛАКЛІЙ *хто*⁷, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛАКУН *хто*⁸, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛАКУЧИЙ *хто*⁹, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛІКА *хто*¹⁰, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛЯНДРАСНИК *хто*¹¹, кальк. язик без кісток у *кого*.

БАЛЯСНИК *хто*¹², кальк. язик без кісток у *кого*.

¹ кісло в борщ *кому*, має все в носі *хто*, не обходить *кого*, що, не цікавить *кого*, що, ні гірко ні солодко *кому*, ні жарко ні холодно *кому*, хоч би бровію моргнув *хто*.

² кісло в борщ *кому*, має все в носі *хто*, не обходить *кого*, що, не цікавить *кого*, що, ні гірко ні солодко *кому*, ні жарко ні холодно *кому*, хоч би бровію моргнув *хто*.

³ кісло в борщ *кому*, має все в носі *хто*, не обходить *кого*, що, не цікавить *кого*, що, ні гірко ні солодко *кому*, ні жарко ні холодно *кому*, хоч би бровію моргнув *хто*.

⁴ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

⁵ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

⁶ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

⁷ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

⁸ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

⁹ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

¹⁰ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

¹¹ з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

¹² з довгим язиком *хто*, змію заговорить *хто*, легкий на слово *хто*, лепетливий язик у *кого*, сорочин хвіст у *кого*, щедрий на слова *хто*, як баба базарна *хто*.

БАСКО¹ кальк. зламавши голову, зі всіх ніг.

БАТЬКУВАТИ² *кого*, кальк. сварити, на чому світ стоїть *кого*.

БАЧАЧИ *кого*, що, кальк. при виді *кого*, чого.

БАЧНО³ кальк. з оглядкою.

БЕЗБАЧ⁴ кальк. без оглядки.

БЕЗБАЧ⁵ кальк. куди дивляться очі, куди бачать очі, куди понесуть ноги.

БЕЗБАЧ⁶ кальк. на удачу.

БЕЗБАЧ⁷ кальк. не дивлячись, зламавши голову.

БЕЗБАЧ⁸ кальк. що б не сталося, що б там не було, що б то не стало, не дивлячись ні на що, незважаючи ні на що.

БЕЗБАШ⁹ кальк. на удачу.

БЕЗБАШ¹⁰ кальк. не дивлячись, зламавши голову.

БЕЗВИРА́ЗНИЙ *хто*, кальк. нуль емоцій у *кого*.

БЕЗВИ́ХІДЯ¹¹ кальк. безвихідне становище, скрутний стан, скрутне становище.

БЕЗВИ́ХІДНІСТЬ¹² кальк. безвихідне становище, скрутний стан, скрутне становище.

¹ мов на крилах, на повну пару, хутко-хутко.

² виставляти на публіку *кого*, голову милити *кому*, лаяти на всі заставки *кого*, милити холку *кому*, милити шію *кому*, молотити словами *кого*, моркви вскребті *кому*, на зуби брати *кого*, накріти мокрим рядном, та ще й помелом *кого*, намилити голову *кому*, розпинати на всі заставки *кого*, чистити на всі боки *кого*, чистити на всі заставки *кого*, шпелити на всю губу *кого*.

³ з головою, з оглядом на задні колеса, з розумом.

⁴ не оглядаючись, не озираючись.

⁵ куди очі поведуть, куди ноги понесуть, куди очі світять, на бум-лазаря, на галай-балай, невідомо куди, світ-заочі, у казна-яку далечінь, хтозна-як.

⁶ без меті, будь-як, як-будь.

⁷ зав'язавши очі, на відчай душі, на щастя, не оглядаючись, не озираючись, хай би там що, хай там що, хай там як, хоч би там що, хоч до дідька в зуби, хоч з мосту та в воду, хоч там що.

⁸ на відчай душі, хай би там що, хоч би там що.

⁹ без меті, будь-як, як-будь.

¹⁰ зав'язавши очі, на відчай душі, на щастя, не оглядаючись, не озираючись, хай би там що, хай там що, хай там як, хоч би там що, хоч до дідька в зуби, хоч з мосту та в воду, хоч там що.

¹¹ велике галуззя, глухий закуток, глухий кут, сліпий кут, тісна діра, тісний кут.

¹² велике галуззя, глухий закуток, глухий кут, сліпий кут, тісна діра, тісний кут.